

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af anden Behandling af Forslag til Lov om Seminarier og Prøver for Lærere og Lærereinder i Folkeskolen.

Fogtmann: Det Formaal, som søges opnaaet ved dette Forslag, har jo en saa almindelig Sympati her i Salen og vistnok ogsaa udenfor, at man fra alle Sider er enig om, at man dog gerne vilde naa til et Resultat, og ogsaa har nogen Udsigt til at gøre det. Jeg har faaet det Indtryk, at man fra alle Sider har vist en ret betydelig Resignation for at komme hinanden i Møde og komme til et Resultat. Jeg selv betragter ogsaa dette for virkelig at være et godt Resultatemne, og dem have vi jo ikke saa grumme mange af. En hel Del af dem ere i og for sig for store, saa at vi forløste os paa dem, hvis vi ville optage dem, andre ere næsten for ubetydelige til at samle nogen som helst Interesse eller Opmærksomhed om sig. Som sagt, jeg betragter det som et godt Resultatemne, og dem have vi grumme saa af, saa at, naar vi i det hele taget skulle naa Resultater, synes det mig meget ønskeligt, om man benytter disse ganske saa Gæmmer, og blandt dem, mener jeg, dette Forslag er.

I sin Helhed taget har jeg den Betragtning, at det Arbejde, som Flertallet har gjort i denne Sag, vil føre til et ret tilfredsstillende Resultat, ganske vist ikke noget epokegørende Resultat; at der skulde ske noget overordentlig stort nyt her i Landet, at Forholdene skulde blive overordentlig forbedrede ved det, har jeg ingen Tro til, men det hænger jo sammen med min almindelige Tro paa, at naar man skal naa Resultater, maa man nøjes med det smaa; der, hvor man venter, at de skulle blive store, kan man lige saa godt opgive det hele straks. Der kunde ubetinget gøres et, om ikke meget stort, saa dog prisværdigt Fremstridt ved at faa denne Lov gennemført nogenlunde i den Form, som Flertallet har foreslået. Naar jeg har ønsket at knytte nogle faa Bemærkninger til den, sker det ganske særlig af den Grund, at jeg ved min Afstemning ikke kan følge det Mindretal i Udvalget, som ellers i almindelig politisk Henseende staar mig nærmest. Jeg skal da først vende mig til det, som jo er Hovedspørgsmaalet i det hele, nemlig Eksaminationsforholdene. Jeg skal forudstikke den Bemærkning, at jeg paa ingen Maade er en Beundrer af hele vort Eksaminationsvæsen, tværtimod absolut en Mod-

stander. Jeg indrømmer, at for det Forholds Vedkommende, som her er Tale om, og sikkert for mange andre, vilde jeg slet ikke være betænkelig ved fuldstændig at gaa bort fra Eksaminationsvæsenet og gaa over til en anden Form: et mere almindeligt Vidnesbyrd om, at de vedkommende i al Almindelighed havde opnaaet den Modenhed, som man maa anse for ønskelig i den Stilling, hvori de skulle træde ind. Nu ved jeg meget godt, at vi ikke ere modne til at gøre et saa stort Stridt i Djebbløkket. Tværtimod beklager jeg tit at være i Modsætning til saa mange andre med Hensyn til denne Autorisationsstrø, som vi leve i her i Landet; Eksaminationsvæsenet er jo ikke andet end et Stykke Autorisationsstrø. Man skal have al Ting underøgt, belyst og analyseret, og saa skal der klippes en Seddel paa, som ligesom siger, hvad man har at vælge imellem, og det kan saa det almindelige Publikum slaa sig No med. Det er en Tendens, man træffer i mange Forhold, og som jeg alle Vegne er en Modstander af, altsaa ikke alene her. Det er jo imidlertid, som sagt, saaledes, at vi her staa meget delte, naar dette Spørgsmaal kommer til at ligge for. Vi have prøvet den paa Loven om Væbningsmidler, paa Loven om urigtige Væredetegnelse og mange Steder, denne Tendens til at faa alt saa grundigt undersøgt, bedømt, kritiseret og mærket, saa at det almindelige Publikum ikke har andet at gøre end at gaa omkring og læse og søge ud det, de skulle bruge. Det samme er jo til Dels Tilfældet ved Eksamen: man behøver blot at læse Testimoniet, saa ved man, hvad man har at rette sig efter. Nu kan det jo endda gaa an med denne Undersøgelse og Mærkning, naar der er Tale om Genstande, hvor man kan bruge en rent kemisk eller mekanisk Undersøgelse og derefter bestemme, hvilken Genstand man har for sig. Det lader sig imidlertid slet ikke gøre ved Mennesker, det ere vi dog ude over, at en saadan kemisk eller mekanisk Analyse kan finde Sted der. Det lader sig ikke gøre at sige om en Seminarist, at han indeholder saa og saa mange Procent Regning, eller at hans Religion maaler saa og saa mange Grader, eller hvilken Maalestof man nu vil tage. Men desuagtet gaa vi ved den stærkt specielle teoretiske Udmaaling af Karaktererne, deres Fordobling Tripling og alle de Kunstter, man bruger, noget i Retning af dette Procentsystem eller Gradesystem. Og nu er det ganske vist, at det dog ikke er saa galt, at Folk ere tvungne til absolut at rette sig efter denne Mærkning, som finder